

NAGINATA

ima najmanje 5 sp. saveza učlanjenih u međ. sp. saveze koji brinu o olimp. sp. granama. Prema propisima CIO svaki NOK mora biti financijski i politički nezavisan, pridržavati se pravila CIO i jamčiti da će na OI nastupati samo natjecatelji amateri. Za svoj rad u NOK njegovi izabrani članovi ne smiju primati materijalnu naknadu. Svi NOK su se 1966 udružili u AGPCNO koja zastupa njihove interese u CIO. U nas djeluje Jugoslavenski olimpijski komitet (JOK), osn. 1919.

nacionalni rekord, rezultat postignut u nekoj disciplini, po vrijednosti jednak ili bolji od prethodnog najboljeg rezultata istog ili nekog drugog natjecatelja iz iste zemlje. N. (ili drž.) r. može postići natjecatelj odgovarajuće zemlje na natjecanju u svojoj zemlji ili u inozemstvu.

nacionalni savez, sp. organizacija na nivou države koja okuplja sp. udruženja određene grane sporta, a redovito je član odgovarajuće međ. sp. federacije. Sp. savez na nivou federacije u nas redovito je udruženje odgovarajućih republičkih i pokrajinskih saveza u nekoj grani sporta i s ostalim sp. savezima Jugoslavije te republičkim i pokrajinskim savezima f. k. tvore SFKJ.

nacionalni sport, sp. grana izuzetno popularna i masovna u nekoj zemlji (npr. nogomet u Brazilu, košarka u SAD, stolni tenis u Kini).

nacionalno prvenstvo, naziv za natjecanja najboljih pojedinaca ili ekipa u određenoj sp. grani na teritoriju neke zemlje za najviši naslov (npr. PJ).

Nada, Ragbi klub, osn. 1959 u Splitu; prvak Jugoslavije 1962-67 i 1970-73; pobjednik Kupa Jugoslavije 1964, 1968-70, 1972, 1976.

M.-T. NADIG

NAJBOLJI SPORTAŠI HRVATSKE 1970. R.

Meglaj-Rimac i P. Skansi

nadesno nazad, konjički sport: maneška aktivnost kojom jahač opisuje polovinu malog kruga, a zatim jaše koso na stazu po ravnoj liniji koja je paralelna dijagonali maneža; kad izađe na stazu, produžuje jahanje na lijevu ruku.

Nadi, Nedo (1893-1940), tal. reprezentativac u mačevanju; pobjednik na OI: 1912 u borbi floretom (pojedinačno) i 1920 u borbi floretom (pojedinačno i ekipno), u borbi sabljom (pojedinačno i ekipno) i u borbi mačem (ekipno).

Nadig, Marie-Theres (1954), švic. reprezentativka u alpskim disciplinama skijanja; prva na OI i PS 1972 u spustu i slalomu.

nadmetanje, sinonim za pojam natjecanja (takmičenje), naročito u individualnim sp. granama i disciplinama; različiti nar. oblici igara i natjecanja (bacanje kamena s ramena, skok udalj s mjesta, potezanje konopa i dr.).

nadvodni okret, plivanje: način promjene smjera plivanja pri kojem plivač na okretištu diže glavu iz vode i udahne zrak.

nage waza (jap.), džudo: zahvat bacanja.

nagenokata (jap. vježba bacanja), džudo: prva i osnovna kata u džudo. Sastoji se od 5 serija po 3 bacanja (ručna bacanja, bočna, nožna, požrtvovna bacanja natrag i požrtvovna bacanja u stranu). Gotovo svi pravilnici zahtijevaju da natjecatelji za priznavanje dan stupnja moraju potpuno svladati ovu katu.

naginata, a) jap. helebarda, oružje sa šiljkom i oštricom na dugom štapu; u sportu se koristi oko 2 m dug štap s bambusovim vrhom;

b) jap. vještina borbe helebardom, vrsta mačevanja; sp. disciplina kojom se najčešće bave žene. Natjecatelji(-ke) nose zaštitnu opremu kao u kendo i štitnike za potkoljenice. Poeni se postižu ubodima i zasjecima glave, trupa i nogu. Osim natjecanja između dva protivnika oboružana naginatom, često se održavaju i natjecanja u kojima je jedan borac oboružan naginatom, a drugi shinaijem, jap. bambusovim mačem. U Japanu je registrirano blizu 2 mil. natjecatelja; izvan te zemlje borbe naginatom nisu prihvaćene.

Naglić, Jure (1919-82), načelnik Sekretarijata za unutrašnje poslove Skupštine grada Zagreba; nosilac Partizanske spomenice 1941; sp. radnik. Bio jedan od osnivača FD Milicioner (Zagreb), odn. SD Borac; djelovao u NK Dinamo i KK Lokomotiva (Zagreb).

Nagrada AVNOJ, najviše društveno priznanje u SFRJ, ustanovljeno 1964; dodjeljuje se jedanput godišnje istaknutim pojedincima, radnicima, zajednicama, te društveno-političkim i privrednim organizacijama za stvaralačke, znanstvene, umjetničke i privredno-organizacijske ili druge rezultate postignute na područjima od općedruštvenog značenja i vezane uz kontinuitet i daljnji revolucionarni razvoj i napredak SFRJ. Nagrada se objavljuje na Dan Republike, 29. novembra, a prvi dobitnik proglašen je 1966. Nagrade objavljuje i dodjeljuje Odbor za Nagrade AVNOJ. Način odabiranja dobitnika i rad Odbora regulirani su Zakonom o Nagradi AVNOJ. Od istaknutih zaslužnih sportaša Jugoslavije, N.A. primili su: gimnastički reprezentativac M. Cerar (1969), šah. velemaistor S. Gligorić (1975) i stolnotenisač D. Šurbek (1983).

Nagrada Desgrange-Colombo, trofej na spomen dvojice organizatora najvećih biciklističkih utrka na svijetu H. Desgrangea (Tour de France) i E. Colomba (Giro d'Italia), utemeljen za najbolje plasiranog profesionalnog biciklista i najbolju nac. reprezentaciju u jednoj godini. Za Nagradu Desgrange-Colombo ocjenjivale su se ove klasične utrke: Milano — San Remo, Tour de France, Paris —

Roubaix, Paris — Bruxelles, Valonska strelja, Liège — Bastogne — Liège. Giro d'Italia, Tour de Suisse, Tour de Flandre, Paris — Tours, Giro di Lombardia. To natjecanje organizirano je po prvi put 1948, a nakon 20 god. promijenilo je naziv u Trofej Super Prestige Pernod.

nagrada fizičke kulture, godišnja društvena ili drž. priznanja istaknutim sportašima i sp. radnicima te sp. i radnim organizacijama za dostignuća u proteklom godinama ili za dostignuća koja su procijenjena kao životno djelo; takve nagrade dodjeljuje republiku (pokrajinski) savezi (organizacija) za fizičku kulturu ili posebno osnovani odbori; a) prvo je 1955 ustanovljen »Trofej Saveza za fizičku kulturu Hrvatske« kao društveno priznanje; b) 1960 uvedena je »Majska nagrada Saveza organizacija za fizičku kulturu Srbije« koja se dodjeljuje za dostignuća u proteklom godinama ili za dostignuća koja su procijenjena kao životno djelo; c) od 1962 Savez organizacija za fizičku kulturu BiH također dodjeljuje »Majsku nagradu«; od 1978 umjesto te nagrade, Republički komitet za obrazovanje, nauku, kulturu i fizičku kulturu SRBH dodjeljuje »Dvadesetpetomajsku nagradu«; d) Republički sekretarijat za prosvjetu, kulturu i fizičku kulturu SRH ustanovio je 1962 »Majsku nagradu« kao drž. priznanje; od 1978 umjesto te nagrade, posebni Odbor imenovan od Sabora SRH dodjeljuje »Republičku nagradu fizičke kulture« za dostignuća u proteklom godinama ili za dostignuća koja su procijenjena kao životno djelo; e) 1965, Savez tjelesnokulturnih organizacija Slovenije ustanovio je »Bloudekovu nagradu« i »Bloudekovu plaketu«; f) Nagradu »Jovan Mikić — Spartak« dodjeljuje od 1968 Savez organizacija za fizičku kulturu Vojvodine; g) »Maj-ska nagrada Saveza organizacija za fizičku kulturu Kosova« uvedena je 1975; h) od 1981 dodjeljuje se »Majska nagrada Saveza organizacija za fizičku kulturu Makedonije«.

Nagrada »Jesse Owens«, priznanje Međunarodnog udruženja sportaša amatera (na sjedištu u New Yorku); od 1981 dodjeljuje se, krajem svake god., najboljem amaterskom atletičaru svijeta.

Nagrada »Jovan Mikić-Spartak«, najviše društveno priznanje koje od 1968 dodjeljuje Savez organizacija za fizičku kulturu Vojvodine. Nagrada je statueta rad kipara J. Soldatovića.

Nagrada »Pierre de Coubertin« za fer-plej → Trofej »Pierre de Coubertin«

Nagy, Istvan (1903-82), mesar; reprezentativac u vranju grč.-rim. stilom, član RK Radnički (Sombor). U više navrata osvojio PJ u kategoriji do 82 kg. Nastupio na OI 1924 i 1936. Niz god. bio je trener i član UO RK Radnički. Nagrađen srebrnim ordenom FILA (1982).

Nagy, Josip (1904-83), međ. bokaški sudac, bio aktivan i u nogometu i stolnom tenisu; osnivač BK Lokomotiva (Zagreb), stručni i gl. tajnik Bokaškog saveza Hrvatske, član Komisije za sastav bokaške reprezentacije Jugoslavije. Dobitnik Trofeja Saveza za fizičku kulturu Hrvatske (1968).

Naismith, James (1861-1939), Kanadanin, poslije državljanin SAD, profesor tje. odgoja na Univerzitetu u Springfieldu (Mass., SAD); 1891, za zimskog treninga igrača footballa (amer. nogometa), smislio i organizirao novu igru loptom u dvorani; iz nje se kasnije razvila košarka (basketball).

Najbolji sportaš godine, tradicionalna nagrada redakcije Sportskih novosti iz Zagreba koja se dodjeljuje najuspješnijem sportašu i sportašici, te muškoj i ženskoj sp. ekipi u Jugoslaviji. U anketi za izbor nagra-